

Handläggare
Madelen Lyckedal
Telefon: 08-508 08516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2017-12-14

Trygghetsmätningen 2017

Redogörelse med anledning av Trygghetsmätningen 2017

Förvaltningens förslag till beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Maria M Laxvik
stadsdelsdirektör

Helena Åhman
avdelningschef

Sammanfattning

Under våren 2017 genomfördes Stockholms stads trygghetsmätning. I Kungsholmens stadsdelsområde var svarsandelen 59,2 procent.

Sammantaget visar trygghetsmätningen att en majoritet av invånarna i Kungsholmens stadsdelsområde och i Stockholms stad känner sig trygga. Samtidigt framkommer en relativt tydlig ökning gällande oro för brott. Mätningen visar att oron i Stockholms stad ökar i högre utsträckning i jämförelse med både polisanmälda brott och upplevd utsatthet. Anmälda brott och upplevd utsatthet tycks därför inte ensamt förklara känslan av ökad otrygghet.

Under 2018 ska en arbetsgrupp inom förvaltningen skapas för att samordna arbetet med trygghetsfrågor i Kungsholmens stadsdelsområde. Ett av arbetsgruppens uppdrag ska vara att skapa en översikt över det trygghetsskapande arbetet som redan nu sker samt fortsätta identifiera områden att arbeta med. Trygghetsvandringar kommer att genomföras under året. En gemensam krisberedskapsutbildning och krisövning planeras med innerstadsdelsområdena.

Bakgrund

Under våren 2017 genomfördes Stockholms stads trygghetsmätning för fjärde gången. Trygghetsmätningen är en stadsövergripande enkätundersökning som socialförvaltningen har tagit initiativ till och genomfört 2008, 2011, 2014 och 2017. Denna gång genomfördes undersökningen i samarbete med polismyndigheten.

Syftet med undersökningen är att skapa en samlad bild av hur utsatthet för brott, upplevelse av ordningsstörningar och upplevelse av trygghet eller oro för att utsättas för olika typer av brott fördelar sig över stadens olika delar.

I rapporten ”Trygghet i Kungsholmen 2017 – resultat från Stockholms stads trygghetsmätning”, redovisas en del av frågorna som ställdes i enkäten (se bilaga). Svaren är fördelade på stadsdelsområden och stadsdelar. I rapporten framkommer inte information om kön och ålder. Resultatet uppdelat på kön och ålder i denna redogörelse har förvaltningen tagit fram med hjälp av socialförvaltningen.

Ärendet

Trygghetsmätningen genomfördes som en postenkät till ett slumpmässigt urval av drygt 32 000 personer 16-79 år mantalsskrivna i Stockholm.

Det stora urvalet gör det möjligt att redovisa svar för vart och ett av Stockholms stads 130 bebodda stadsdelar, liksom för stadens 14 stadsdelsområden. Sammantaget skickades enkäten ut till närmare 5 procent av den aktuella populationen i staden. Frågeformuläret omfattade 180 frågor.

Svarsfrekvens

Totalt besvarades enkäten av 17 669 personer, det motsvarar en svarsandel på 55 procent.

I Kungsholmens stadsdelsområde skickades enkäten till 2000 personer, fördelat på 250 i varje stadsdel (Kungsholmen, Östa S:t Göran, Marieberg, Stadshagen, Kristineberg, Fredhäll, Lilla Essingen och Stora Essingen). Totalt svarade 1 175 personer, vilket motsvarar en svarsandel på 59,2 procent.

Högst var svarsfrekvensen i stadsdelen Kungsholmen med 64,4 procent och lägst på Lilla Essingen med 54,6 procent.

51 procent av de svarande är kvinnor och 49 procent är män.

23 procent av de svarande är 16-29 år, 36 procent är 30-45 år, 28 procent är 46-65 år och 13 procent är 66-79 år.

Svarantalet är för litet för att kunna dela upp utifrån kön och ålder på varje stadsdel.

Resultat

Nedan presenteras delar av resultatet från Trygghetsmätningen. Fokus ligger på skillnader och likheter mellan Kungsholmens stadsdelsområde och Stockholms stad i stort, samt eventuella förändringar sedan tidigare år.

Polisanmälda brott

Det totala antalet polisanmälda brott per 1000 invånare 2016 är lägre i Kungsholmens stadsdelsområde än i Stockholms stad i stort. Andelen anmälda brott rörande skadegörelse, stöld av fordon och fridskränkning är dock något högre i Kungsholmens stadsdelsområde, 77,4 anmälda brott per 1000 invånare, i jämförelse med snittet i Stockholms stad, på 73,9 per 1000 invånare.

Utsatthet för brott

I enkäten finns en grupp frågor som handlar om utsatthet för brott.

På frågor som rör utsatthet för misshandel, rån, våld i nära relation, och skadegörelse i hushållet syns ingen ökning från tidigare mätningar. Gällande dessa frågor ligger Kungsholmens stadsdelsområde lika som Stockholms stad eller något lägre.

Gällande utsattheten för stöld i hushållet, hot och sexuella trakasserier har en ökning skett i Stockholms stad och i Kungsholmens stadsdelsområde.

Av de som uppgivit att de varit utsatta för misshandel, rån och sexuella trakasserier är andelen personer i åldern 16-29 störst i jämförelse med de andra åldersgrupperna.

Upplevda ordningsstörningar

De svarande i Trygghetsmätningen ombads att bedöma i vilken utsträckning som olika fenomen eller tänkbara störningskällor enligt dem störde ordningen i deras bostadsområde.

På frågan om svarande upplever att det finns problem med påträngande tiggeri i sitt bostadsområde framgår att problemet upplevs störst i innerstadsdelsområdena; Norrmalm, Östermalm och Kungsholmen. I Kungsholmens stadsdelsområde har 34 procent av de svarande uppgivit att de upplever att det finns problem. Detta i jämförelse med 2014 då resultatet på motsvarandes fråga var 24 procent. Problemet upplevs som störst i stadsdelen Östra S:t Görän.

Gällande upplevelsen av problem med nerskräpning syns en ökning med 5 procentenheter från tidigare mätning 2014, störst upplevs problemet i Östra S:t Görän.

Upplevelsen av problem med berusade personer och narkotikamissbrukare på offentliga platser som stör ordningen har ökat sedan tidigare mätningar. 10 procent har svarat att de upplever problem med berusade personer som stör ordningen, 13 procent upplever motsvarande problem med narkotikamissbrukare. Stadsdelarna Östra S:t Görän och Stadshagen uppvisar högst andel som upplever problem och högst ökning sedan tidigare mätningar.

Av de som svarat att de upplever problem med narkotikamissbrukare på offentliga platser är svarsgruppen 30-45 år störst och gruppen 66-79 är minst.

Upplevd otrygghet

På frågan om de svarande en gång i månaden eller oftare under de senaste tolv månaderna varit oroliga för att utsättas för brott av något slag svarar 21 procent ja i Kungsholmens stadsdelsområde och i Stockholms stad. Oron i Kungsholmens stadsdelsområde har ökat med 9 procentenheter sedan mätningen 2014.

Stadsdelen Östra S:t Görän och i vissa fall Stadshagen utmärker sig som områden där oron är störst och där har också en ökning skett.

Av de svarande upplever kvinnor i större utsträckning än män oro för att utsättas för brott, bland annat för våld utanför hemmet, sexuella trakasserier och rån.

Andelen personer i åldern 16-29 som upplever oro för att utsättas för brott utanför hemmet, sexuella trakasserier, våldtäkt och rån är större än i de andra åldersgrupperna.

Andelen personer i åldern 66-79 som upplever oro för att utsättas för hot, trakasserier och bedrägeri på internet är större än i de andra åldersgrupperna. Det gäller även oro för att bli utsatt för brott i sitt eget hem.

Förtroende för stadsdelsförvaltningen

De svarande i Kungsholmens stadsdelsområde upplever att de har förtroende för stadsdelsförvaltningen i större utsträckning än snittet i Stockholms stad. Dock syns en minskning av förtroendet i förhållande till tidigare mätningar, 13 procent svarade att de har ganska litet eller mycket litet förtroende för Kungsholmens

stadsdelsförvaltning. Andelen svarande i åldern 16-29 har högst (mycket stort, ganska stort eller varken stort eller litet) förtroende för stadsdelsförvaltningen i jämförelse med de andra åldersgrupperna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet är behandlat i pensionärsrådet 2017-12-11, i rådet för funktionshinderfrågor 2017-12-07 samt i förvaltningsgruppen 2017-12-07.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sammantaget visar 2017 års trygghetsmätning, liksom tidigare år, att en majoritet av invånarna i Stockholms stad, fyra av fem personer, känner sig trygga. Samtidigt framkommer en relativt tydlig ökning vad gäller oro för brott.

Trygghetsmätningen visar att oron i Stockholms stad ökar i högre utsträckning i jämförelse med polisanmälda brott och upplevd utsatthet. Anmälda brott och upplevd utsatthet tycks därför inte ensamt förklara känslan av ökad otrygghet.

Situationen i omvärlden med ökade konflikter mellan grupper i samhället kan vara en bidragande faktor till ökad otrygghet. Likaså på vilket sätt medier rapporterar om händelser kan ha en påverkande faktor på upplevd trygghet. Kungsholmens stadsdelsförvaltning har därför en utmaning framför sig i att förmedla till medborgarna att Kungsholmens stadsdelsområde är en trygg och säker plats att bo på och verka i.

I undersökningen framkommer att invånarna i Östra S:t Görän och Stadshagen är de som känner sig mest trygga. Det är de områden som Kungsholmens stadsdelsförvaltning sedan tidigare har identifierat som stadsdelar där störst behov av trygghetsfrämjande insatser finns.

Kvinnor upplever otrygghet i större utsträckning än män. Personer i åldern 16-29 är de som utsätts och känner störst oro för att bli utsatta för brott. Resultatet från trygghetsmätningen visar att arbetet för att öka kvinnors och ungas upplevelse av trygghet är centralt. Det preventiva arbetet är en viktig del i detta, fältassistenter och fritidsgård är betydelsefulla funktioner för att ungdomar ska känna sig trygga. Likaså samarbetet mellan socialtjänst och skola. Parkmiljöavdelningen genomför jämställdhetsanalyser vid upprustande av parker.

Stockholms stad har tagit ett helhetsgrepp om trygghets- och säkerhetsarbetet. Ett utvecklingsarbete pågår som syftar till att skapa en process med gemensamma mål som omfattar både förebyggande arbete, hantering av de oönskade händelser som ändå uppstår samt utvärdering och lärande för alla stadsdelsförvaltningar. Ett nytt trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad har nyligen varit på remiss till alla stadsdelsförvaltningar. Programmet är ett stadsövergripande styrdokument som ger en inriktning till stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete samt klargör mål och ansvarsförhållanden.

Trygghetsfrämjande insatser 2017

Nedan presenteras hur arbetet med trygghetsfrämjande insatser har sett ut under 2017.

Park och miljö

Under 2017 har flera insatser genomförts tillsammans med polisen i S:t Göransparken och Stadshagen. Trygghetsförhöjande åtgärder har genomförts i Stadshagen genom bland annat utökad renhållning. Slyröjningar har genomförts i S:t Göransparken. Ny belysning har installerats längs med gångvägen från Adlerbethsgatan fram till Fredhällsbadet.

Två trygghetsvandringar har genomförts under 2017, en i Hornsbergsstrand och en i Stadshagen. Trygghetsvandringen i Hornsbergs strand genomfördes i april där polis, trafikkontor, stadsdelsförvaltning, boende och näringsidkare deltog. Polisen bjöd in till en trygghetsvandring i februari i Stadshagen/Östra S:t Göran, där Sprututbytet, skolan, SHIS, parkmiljöavdelningen, trafikkontoret samt bostadsrättsföreningar deltog. Syftet var att tillsammans titta på närmiljön utifrån ett trygghetsperspektiv och identifiera förbättringsområden.

Under 2017 beslutades att Sprututbytet kommer att få en ny mottagning i södra Stockholm, vilket kommer att innebära en avlastning för mottagningen på Kungsholmen.

Trygghets- och säkerhetsfrågor

Förvaltningen har ett trygghets- och säkerhetsråd. I detta ingår kommunala aktörer, polisen och delar av civilsamhället. Fyra möten har hållits under 2017.

Ett förebyggande säkerhetsarbete har bedrivits. Varje år görs en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Syftet är att öka medvetenheten och höja beredskapen inför oväntade händelser. Syftet är även att stärka förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Samverkansöverenskommelsen med polisen är en central del av arbetet. Med det övergripande målet hög trygghet och en låg brottslighet i stadsdelsområdet följs samverkansöverenskommelsen upp regelbundet av preventionssamordnare och kommunpolis samt av stadsdelsdirektör och lokalpolisområdeschef.

En lokal handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism togs fram under 2017.

Preventionsarbete

På Kungsholmens stadsdelsförvaltning finns preventionssamordnare, fältassistenter och fritidsgård.

Fältassistenter arbetar ute på fältet med uppsökande arbete gentemot ungdomar. Via stadens nätverk Program support deltar även fältassistenter vid fotbollsmatcher som bedöms vara riskfyllda för ungdomar att delta vid. På dagtid följs kvällsarbetet upp genom kontakter med barnen, föräldrarna, socialtjänsten, skolan och polisen. Fältassistenter är kontaktperson för den grupp som samordnar Nattvandringarna på Kungsholmen. Kungsholmens stadsdelsförvaltning ansvarar även för nätverket skola, socialtjänst och polis (SSP). Nätverket syftar till att samverka preventivt med bland annat trygghetsfrågor för barn och ungdomar i grund- och gymnasieskolan.

Fältassistenter arbetar med att sprida stadens program Respekt och självrespekt (ROS) i skolorna. ROS har en genusförändrande ansats samt syftar till att stärka ungdomar i sökandet av identitet och att uppmuntra till reflektion kring handlingar och ställningstaganden samt öka medvetenheten kring stereotypa och begränsande könsroller.

Relationsvåld

Socialekreterare och biståndshandläggare har under året genomgått webbutbildningen "mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer" för att öka kompetensen inom området och för att bli bättre på att identifiera våldsutsatta. Särskilda socialekreterare arbetar med att handlägga ärenden rörande våld i nära relationer.

Trygghetsfrämjande insatser 2018

Det trygghetsfrämjande arbetet sker som ovan beskrivits i många verksamheter. Alla avdelningar arbetar med trygghet utifrån sin målgrupp. Arbetet som påbörjats under 2017 kommer att fortgå även under 2018.

Målet är att Kungsholmens stadsdelsområde upplevs som tryggt och tillgängligt och att medborgarna är nöjda med den verksamhet som

stadsdelsnämnden ansvarar för. För att tillgodose medborgarnas behov som kontinuerligt förändras, på ett än mer effektivt sätt, ska samverkan mellan olika verksamhetsområden stärkas.

Under 2018 ska en arbetsgrupp inom förvaltningen skapas för att samordna arbetet med trygghetsfrågor i Kungsholmens stadsdelsområde. Ett av arbetsgruppens uppdrag ska vara att skapa en översikt över det trygghetsskapande arbetet som redan nu sker samt fortsätta identifiera områden att arbeta med.

Arbetet ska ske i samverkan med trygghets- och säkerhetsrådet, ett redan nu fungerade forum där även aktörer utanför förvaltningen är delaktiga. Arbetsgruppen föreslås bestå av representanter från socialtjänstavdelningen, äldreomsorgsavdelningen, parkmiljöavdelningen, preventionssamordnare och säkerhetssamordnare. Kommunikationsstrateg föreslås kopplas till arbetsgruppen för att möjliggöra och tydliggöra kommunikationen med medborgarna. En viktig del av arbetet är att informera kungsholmsborna om arbetet som sker. Detta ska ses som ett steg att öka medborgarnas trygghet och förtroende för Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Parallellt med det interna arbetet utvecklas arbetet inom trygghets- och säkerhetsrådet. Rådet genomför en gemensam behovsanalys och kommer att sätta teman för sina fyra möten under året.

Under 2018 likt tidigare år ska trygghetsvandringar genomföras på olika platser inom stadsdelsområdet tillsammans med bland annat polisen och trafikkontoret. En analys av inkomna synpunkter i synpunktsportalen ska göras för att identifiera platser i parker och grönområden som upplevs som otrygga.

För att ytterligare stärka nämndens beredskap och förmåga att hantera kriser ska fortsatt samverkan ske med övriga innerstadsdelsområden. En gemensam krisberedskapsutbildning och krisövning planeras.

Bilagor

1. Trygghet i Kungsholmen 2017 – resultat från Stockholms stads trygghetsmätning